



04.12.2023

Tuusulan kunta  
Hallenberg Teija  
PL 60  
04301 TUUSULA

## **Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksenkaavaehdotukseen**

HEL 2022-012825 T 10 03 01

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Lahelanpellon yleissuunnitelman päivityksen kaavaehdotukseen. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristöjen ja maiseman sekä arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Yleissuunnitelman päivittäminen on tarpeen, koska alueen maankäytön tavoitteet ovat osittain muuttuneet ja alueella on monia rakentamista rajoittavia tekijöitä, esimerkiksi pehmeä maapohja, arvokkaat luontoalueet sekä pohjavedenotto. Alueiden rakentaminen edellyttää myös uusia tiejärjestelyjä sekä panostusta kevyen liikenteen, ulkoilureittien ja lähivirkistysalueiden kehittämiseen. Suunnitelman kulmakivi on Lahelan ja Lahelanpellon nykyisten ja tulevien asuinalueiden liittäminen Hyrylän keskusta. Päivitetyn yleissuunnitelman tarkoituksena on muun ohella varmistaa, että tähän mennessä laaditut ja tulevaisuudessa laadittavat suunnitelmat toimivat yhteen. Työllä pyritään myös herättämään keskustelua alueen kehittämisestä sekä asettamaan tavoitteita alueen jatkosuunnittelua varten. Koska yleissuunnitelma ei ole kaava eikä sillä ole oikeusvaikutuksia, suunnitelma toimii laadittavien asemakaavojen selvitysaineistona. Yleissuunnitelman päivitystyön on tehnyt Ramboll Oy konsulttitoimisto.

Tuusulanjoen jokilaakso on osa Ruotsinkylän kylämaisemaa, joka on määritelty vuonna 2016 valmistuneessa kulttuurihistoriallisessa inventoinnissa. Ruotsinkylän kylämaiseman juuret ovat 1400-luvulla ja rakennuskantaa alueelle on syntynyt 1700-luvulta lähtien. Nykyinen rakennuskanta sijoittuu pääosin suunnittelualueen pohjoisosiin, jossa Lahelanrinteen, Autiorinteen sekä Koskenmäen asuinalueet ulottuvat osittain suunnittelualueen sisälle. Tämä rakennuskanta on osa Hyrylän taajamaa. Muutoin suunnittelualue on pääosin pientaloasutuksen ympäröimää, lukuun ottamatta alueen lounaista rajaa, jossa jokilaakso jat-



04.12.2023

kuu peltojen reunustamana. Suunnittelualueen sisällä on muutama vanhempi pihapiiri peltojen ja metsäsaarekkeiden lomassa. Vanhat pihapiirit ja kulttuurimaisema luovat kontrastia modernille pientalorakentamiselle.

Suunnittelualueen maiseman keskiössä ovat avoimet peltomaisemat ja metsäsaarekkeet sekä alueen poikki virtaava Tuusulanjoki. Pitkät näkymät avoimien peltojen halki metsäiseen horisonttiin ovat tälle paikalle ominainen piirre. Maisemasuunnittelun tavoitteena on vaalia paikan ominaispiirteitä ja lisätä maisemaan uusia, alueen monipuolisuutta ja toiminnallisuutta lisääviä elementtejä. Keskeinen tavoite on avata suunnittelualue tukemaan Tuusulan kasvavan asukasmäärän virkistystarpeita ja kehittää alueen reittiverkostoa. Maisemasuunnittelun keskeisenä tavoitteena on myös sovittaa uusi rakentaminen maisemaan siten, että sen eheys peltoina ja metsinä sekä niitä halkovana jokilaaksona säilyy. Alueen rakentaminen tulee vaikuttamaan merkittävästi avoimeen kulttuurimaisemaan, muodostaen siitä mosaiikkimaisemman kokonaisuuden, jossa peltojen ja metsien verkosto harventuu.

Avoimena pidettävät alueet sijoittuvat nykyisille pelloille ja niityille. Maiseman avaamiseksi ei kaadeta olemassa olevaa puustoa. Sen sijaan pusikoituneita alueita voidaan avata raivaamalla pensaskasvustoa paikallisesti. Suunnittelualueen länsireunalla, Lahelanorren varrelle on esitetty avoimina pidettäviä alueita. Nämä alueet on asemakaavoitettu ja ne on tarkoitettu pysymään avoimina siihen asti, kunnes alueiden asemakaava toteutuu.

Yleissuunnitelmaan on lisätty museon OAS-lausunnossa toivoma maisema-analyysi. Lisäksi suunnitelmassa esitetään maisemanhoitosuunnitelman laatimista, jossa hoitotoimenpiteet ja -menetelmät määritellään tarkemmin. Maiseman ja kulttuuriympäristön osalta Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ei ole yleissuunnitelman päivitykseen huomautettavaa.

Lahelan yleissuunnitelman päivityksessä on suunnittelualueeseen liitetty uusi alue Koskenmäki, joka sijaitsee Hämeentien itäpuolella. Koskenmäen alueella ja sen läheisyydessä sijaitsee kaksi arkeologista kohdetta. Suunnittelualueen ulkopuolella, mutta rajauksen välittömässä läheisyydessä sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) suojaama kiinteä muinaisjäänös Koskenmäki, jonka tunnus muinaisjäänösrekisterissä on 858010003. Suunnittelualueella, Nahkurintien ja Hyryläntien kulkussa sijaitsee kivikautisen esineen löytöpaikka, Knuutila (1000005874).

Koskenmäen kiinteä muinaisjäänös on kivikautinen asuinpaikka, jonka ydinosa sijoittuu Koskelantien länsipuolelle. Alueelta on löydetty kive-



04.12.2023

sineitä, mutta myös mahdollisesti rautakaudelle ajoitettua keramiikkaa. Muinaisjäännös on rajattu Museoviraston suorittamissa koetutkimuksissa vuonna 2006. Kivikautisen esineen löytöpaikalta Knuutila on vuonna 1965 löydetty venekirves. Arkeologisessa tarkastuksessa alueelta ei ole löydetty muinaisjäännökseen liittyviä kulttuurikerroksia.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo katsoo, että alueen arkeologisten kohteiden rajaukset ja selvitykset ovat riittäviä ja ei edellytä arkeologisia lisäselvityksiä hankkeen yhteydessä.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940  
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö



**Helsingin kaupunki**  
**Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala**  
Kulttuuripalvelukokonaisuus  
Kaupunginmuseo  
Kulttuuriperintöyksikkö  
**Kulttuuriympäristöpäällikkö**

**Lausunto**

4 (4)

04.12.2023

Sari Saresto  
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.